UNIT I

Lesson 4

మొత్తం ఎన్ని?
मोत्तं ऐन्नि?
mottaM enni?

HOW MANY IN TOTAL?

సరళ	:	విజయా! ఇవి ఏమిటి?	Vijaya! What are these?
सरळ	:	विजया! इवि एमिटि?	
saraḷa	:	*vijayā! ivi ēmiṭi?*	
విజయ	:	ఇవి బల్లలు. నువ్వు ఈ కుర్చీలో కూర్చో.	They are tables/benches. Sit in this chair.
विजय	:	इवि बल्ललु। नुव्वु ई कुर्चीलो कूर्चो।	
vijaya	:	*ivi ballalu.* *nuvvu ī kurcīlō kūrcō.*	

సరళ : ఇవి ఎన్ని బల్లలు? सरळ : इवि ऐन्नि बल्ललु? *saraḷa : ivi enni ballalu?*	How many tables/benches are these?
విజయ : ఇవి రెండు బల్లలు. विजय : इवि रेंडु बल्ललु। *vijaya : ivi reMḍu ballalu.*	These are two tables/benches.
సరళ : ఇవి రెండు బల్లలు. అది ఒక బల్ల. మొత్తం ఎన్ని బల్లలు? सरळ : इवि रेंडु बल्ललु। अदि ओक बल्ल। मोत्तं ऐन्नि बल्ललु? *saraḷa : ivi reMḍu ballalu. adi oka balla. mottaM enni ballalu?*	These are two tables. That is one table. How many tables are in total?
విజయ : మొత్తం మూడు బల్లలు. विजय : मोत्तं मूडु बल्ललु। *vijaya : mottaM mūḍu ballalu.*	They are three tables in total.
సరళ : ఈ బల్లలు ఎక్కడ ఉన్నాయి? सरळ : ई बल्ललु ऐक्कड उन्नायि? *saraḷa : ī ballalu ekkaḍa unnāyi?*	Where are these benches?
విజయ : గదిలో ఉన్నాయి. అవి ఎన్ని కుర్చీలు? विजय : गदिलो उन्नायि। अवि ऐन्नि कुर्चीलु? *vijaya : gadilō unnāyi? avi enni kurcīlu?*	They are in the room. How many are those chairs?

సరళ : అవి మూడు కుర్చీలు. They are three chairs?
सरळ : अवि मूडु कुर्चीलु।
saraḷa : avi mūḍu kurcīlu.

విజయ : ఆ కుర్చీలు ఎక్కడ ఉన్నాయి? Where are those chairs?
विजय : आ कुर्चीलु ऎक्कड उन्नायि।
vijaya : ā kurcīlu ekkaḍa unnāyi?

సరళ : ఆ కుర్చీలు గోడ దగ్గర ఉన్నాయి. Those chairs are near the wall.
सरळ : आ कुर्चीलु गोड दग्गर उन्नायि।
saraḷa : ā kurcīlu gōḍa daggara unnāyi.

విజయ : అవి ఏమిటి? What are they?
विजय : अवि एमिटि?
vijaya : avi ēmiṭi?

సరళ : ఏవి? Which ones?
सरळ : एवि?
saraḷa : ēvi?

విజయ : ఆ కుర్చీలో ఉన్నాయి, చూడు. look!They are in that chair.
विजय : आ कुर्चीलो उन्नायि, चूडु।
vijaya : ā kurcīlō unnāyi. cūḍu.

సరళ : అవి కలాలు. They are pens.
सरळ : अवि कलालु।
saraḷa : avi kalālu.

విజయ : అవి ఎన్ని కలాలు? How many pens are they?
विजय : अवि ऎन्नि कलालु?
vijaya : avi enni kalālu?

సరళ	:	అవి నాలుగు కలాలు.	They are four pens.
सरळ	:	अवि नालुगु कलालु।	
saraḷa	:	*avi nālugu kalālu.*	
విజయ	:	ఆ పెట్టె మీద ఇంకొక కలం ఉంది.	There is one more pen on that box.
विजय	:	आ पेट्टे मीद इंकोक कलं उंदि।	
vijaya	:	*ā peṭṭe mīda iMkoka kalaM uMdi.*	
సరళ	:	ఏ పెట్టె మీద?	On which box?
सरळ	:	ए पेट्टे मीद?	
saraḷa	:	*ē peṭṭe mīda?*	
విజయ	:	ఈ పెట్టె మీద.	On this box.
विजय	:	ई पेट्टे मीद।	
vijaya	:	*ī peṭṭe mīda.*	
సరళ	:	అవును. ఆ పెట్టె మీద ఇంకొక కలం ఉంది.	Yes. There is one more pen on that box.
सरळ	:	अवुनु। आ पेट्टे मीद इंकोक कलं उंदि।	
saraḷa	:	*avunu. ā peṭṭe mīda iMkoka kalaM uMdi.*	
విజయ	:	అవి మొత్తం ఎన్ని కలాలు?	How many pens are they in total?
विजय	:	अवि मोत्तं ऐन्नि कलालु?	
vijaya	:	*avi mottaM enni kalālu?*	
సరళ	:	అవి మొత్తం ఐదు కలాలు.	They are five pens in total.
सरळ	:	अवि मोत्तं ऐदु कलालु?	
saraḷa	:	*avi mottaM aidu kalālu.*	

విజయ	: అవి ఏమిటి?	What are those?
विजय	: अवि एमिटि?	
vijaya	: *avi ēmiṭi?*	
సరళ	: అవి పుస్తకాలు.	Those are books.
सरळ	: अवि पुस्तकालु।	
saraḷa	: *avi pustakālu.*	
విజయ	: ఆ పుస్తకాలు బల్లమీద ఉన్నాయా?	Are those books are on the table?
विजय	: आ पुस्तकालु बल्ल मीद उन्नाया?	
vijaya	: *ā pustakālu ballamīda unnāyā?*	
సరళ	: ఆ పుస్తకాలు అన్నీ బల్లమీద లేవు. కొన్ని బల్ల మీద ఉన్నాయి. కొన్ని బల్ల కింద ఉన్నాయి.	All those books are not on the table. Some are on the table, and some are under the table.
सरळ	: आ पुस्तकालु अन्नी बल्लमीद लेवु। कोन्नि बल्ल मीद उन्नायि। कोन्नि बल्ल किंद उन्नायि।	
saraḷa	: *ā pustakālu annī balla mīda lēvu. konni balla mīda unnāyi; konni balla kiMda unnāyi.*	
విజయ	: ఆ పుస్తకాలు లెక్క పెట్టు.	Count those books.
विजय	: आ पुस्तकालु लेक्क पेट्टु।	
vijaya	: *ā pustakālu lekkapeṭṭu.*	
సరళ	: ఒకటి, రెండు, మూడు, నాలుగు, ఐదు, ఆరు, ఏడు, ఎనిమిది, తొమ్మిది, పది, పదకొండు, పన్నెండు, పదమూడు, పధ్నాలుగు, పదిహేను. ఇవి పదిహేను పుస్తకాలు.	One, two, three, four, five, six, seven, eight, nine, ten, eleven, twelve, thirteen, fourteen and fifteen. These are fifteen books.

सरळ : ओकटि, रेंडु, मूडु, नालुगु, ऐदु, आरु,
एडु, ऐनिमिदि, तोम्मिदि, पदि, पदकोंडु,
पन्नेंडु, पदमूडु, पद्नालुगु, पदिहेनु।
इवि पदिहेनु पुस्तकालु।

*saraḷa : okaṭi, reMḍu, mūḍu, nālugu,aidu,
āru, ēḍu, enimidi, tommidi, padi,
padakoMḍu, panneMḍu, padamūḍu,
padhnālugu, padihēnu. ivi padihēnu
pustakālu.*

విజయ : నీ కలం పుస్తకం మీద ఉందా? — Is your pen on the book?
विजय : नी कलं पुस्तकं मीद उंदा?
*vijaya : nī kalaM pustakaM
mīda uMdā?*

సరళ : నా కలం పుస్తకం మీద లేదు. — My pen is not on the book.
పుస్తకం పక్కన ఉంది. — It is by the side of the book.
सरळ : ना कलं पुस्तकं मीद लेदु।
पुस्तकं पक्कन उंदि।
*saraḷa : nā kalaM pustakaM mīda
lēdu. pustakaM pakkana
uMdi.*

విజయ : ఈ పుస్తకాలు ఎన్ని? — How many are these books?
ఆ పుస్తకాలు ఎన్ని? — How many are those books?
विजय : ई पुस्तकालु ऐन्नि?
आ पुस्तकालु ऐन्नि?
*vijaya : ī pustakālu enni?
ā pustakālu enni?*

సరళ	:	ఇవి రెండు; అవి మూడు.	These are two. Those are three.
सरळ	:	इवि रेंड्डु; अवि मूड्डु ।	
saraḷa	:	*ivi reMḍu; avi mūḍu.*	
విజయ	:	మొత్తం ఎన్ని?	How many are in total?
विजय	:	मोत्तं ऐन्नि?	
vijaya	:	*mottaM enni?*	
సరళ	:	ఐదు.	Five.
सरळ	:	ऐड्डु।	
saraḷa	:	*aīdu.*	

DRILLS

a. Expansion drill

Model (i) ఇవి గోడలు (రెండు) इवि गोडलु (रेंड्डु) *ivi gōḍalu. (reMḍu)*
ఇవి రెండు గోడలు इवि रेंड्डु गोडलु *ivi reMḍu gōḍalu.*

1. అవి కుక్కలు. (ఎన్ని?) अवि कुक्कलु। (ऐन्नि?) *avi kukkalu (enni?)*
2. ఇవి తలుపులు. (పన్నెండు) इवि तलुपुलु। (पन्नेंड्डु) *ivi talupulu (panneMḍu)*
3. ఇది పుస్తకం. (ఒక) इदि पुस्तकं। (ओक) *idi pustakaM. (oka)*

Model (ii) ఇది గడియారం. (ఆరు) ఇవి ఆరు గడియారాలు
इदि गडियारं। (आरु) इवि आरु गडियारालु ।
idi gaḍiyāraM. (āru) *ivi āru gaḍiyārālu.*

1. అది కాయితం. (తొమ్మిది) अदि कायितं। (तोम्मिदि) *adi kāyitaM (tommidi)*
2. అది కలం. (పది) अदि कलं। (पदि) *adi kalaM. (padi)*
3. అది పుస్తకం. (ఏడు) अदि पुस्तकं। (एड्डु) *adi pustakaM. (ēḍu)*

b. Response drill

Model (i) ఇవి ఎన్ని కుర్చీలు? (మూడు) ఇవి మూడు కుర్చీలు.
इवि ऐन्नि कुर्चीलु? (मूड्डु) इवि मूड्डु कुर्चीलु।
ivi enni kurcīlu? (mūḍu) *ivi mūḍu kurcīlu.*

1. ఇవి ఎన్ని కుక్కలు? (పదకొండు) इवि ऐन्नि कुक्कलु? (पदकोंडु)
   ivi enni kukkalu? (padakoMḍu)
2. అవి ఎన్ని కాయితాలు? (పదమూడు) अवि ऐन्नि कायितालु? (पदमूडु)
   avi enni kāyitālu (padamūdu)
3. ఇవి ఎన్ని కలాలు? (పదిహేను) इवि ऐन्नि कलालु? (पदिहेनु)
   ivi enni kalālu? (padihēnu)

Model (ii) కుర్చీ ఎక్కడ ఉంది? (గదిలో) కుర్చీ గదిలో ఉంది.
कुर्ची ऐक्कड उंदि? (गदिलो) कुर्ची गदिलो उंदि।
kurcī ekkaḍa uMdi? (gadilō) kurcī gadilō uMdi.

1. పుస్తకాలు ఎక్కడ ఉన్నాయి? पुस्तकालु ऐक्कड उन्नायि?
   pustakālu ekkaḍa unnāyi?
2. కుక్క ఎక్కడ ఉంది? (బల్ల పక్కన) कुक्क ऐक्कड उंदि? (बल्ल पक्कन)
   kukka ekkaḍa uMdi? (balla pakkana)
3. బల్ల ఎక్కడ ఉంది? (గోడ దగ్గర) बल्ल ऐक्कड उंदि? (गोड दग्गर)
   balla ekkaḍa uMdi? (gōḍa daggara)

Model (iii) అది ఒక కుర్చీ. అవి రెండు కుర్చీలు. మొత్తం ఎన్ని కుర్చీలు?
अदि ओक कुर्ची। अवि रेंडु कुर्चीलु। मोत्तं ऐन्नि कुर्चीलु?
adi oka kurcī. avi reMḍu kurcīlu. mottaM enni kurcīlu?
మొత్తం మూడు కుర్చీలు. मोत्तं मूडु कुर्चीलु।
mottaM mūḍu kurcīlu.

1. అది ఒక కలం. ఇవి పది కలాలు. మొత్తం ఎన్ని కలాలు?
   अदि ओक कलं। इवि पदि कलालु। मोत्तं ऐन्नि कलालु?
   adi oka kalaM. ivi padi kalālu. mottaM enni kalālu?
2. ఇవి ఐదు కాయితాలు. అవి ఏడు కాయితాలు. మొత్తం ఎన్ని కాయితాలు?
   इवि ऐदु कायितालु। अवि एडु कायितालु। मोत्तं ऐन्नि कायितालु?
   ivi aidu kāyitālu. avi ēḍu kāyitālu. mottaM enni kāyitālu?

3. ఇవి నాలుగు పెట్టెలు. ఇవి పది పెట్టెలు. మొత్తం ఎన్ని పెట్టెలు?
   इवि नालुगु पेट्टेलु। इवि पदि पेट्टेलु। मोत्तं ऐन्नि पेट्टेलु?
   ivi nālugu peṭṭelu. ivi padi peṭṭelu. mottaM enni peṭṭelu?

Model (iv) అది కుర్చీ. (గోడ పక్కన) ఆ కుర్చీ గోడ పక్కన ఉంది.
अदि कुर्ची (गोड पक्कन) आ कुर्ची गोड पक्कन उंदि।
adi kurcī. (gōḍa pakkana) ā kurcī gōḍa pakkana uMdi.

1. అది బల్ల.(గోడ దగ్గర) अदि बल्ल।(गोड दग्गर) *adi balla. (gōḍa daggara)*
2. అది పుస్తకం.(పెట్టెమీద) अदि पुस्तकं।(पेट्टेमीद) *adi pustakaM. (peṭṭemīda)*
3. అది కలం.(కాయితం కింద) अदि कलं।(कायितं किंद) *adi kalaM. (kāyitaM kiMda)*

Model (v) అవి కుర్చీలు. (గదిలో) ఆ కుర్చీలు గదిలో ఉన్నాయి.
अवि कुर्चीलु। (गदिलो) आ कुर्चीलु गदिलो उन्नायि।
avi kurcīlu (gadilō) ā kurcīlu gadilō unnāyi.

1. అవి బల్లలు. (గోడ దగ్గర) अवि बल्ललु। (गोड दग्गर)
   avi ballalu (gōḍa daggara)
2. అవి పుస్తకాలు. (బల్ల పక్కన) अवि पुस्तकालु। (बल्ल पक्कन)
   avi pustakālu. (balla pakkana)
3. అవి కాయితాలు. (పుస్తకం కింద) अवि कायितालु। (पुस्तकं किंद)
   avi kāyitālu. (pustakaM kiMda)

Model (vi) ఇది బల్ల. (గదిలో) ఈ బల్ల గదిలో ఉంది.
इदि बल्ल। (गदिलो) ई बल्ल गदिलो उंदि।
idi balla. (gadilō) ī balla gadilō uMdi.

1. ఇవి పుస్తకాలు. (పెట్టెమీద) इवि पुस्तकालु। (पेट्टेमीद)
   ivi pustakālu (peṭṭemīda)
2. ఇది కలం. (కాయితం కింద) इदि कलं। (कायितं किंद)
   idi kalaM. (kāyitaM kiMda)

3. ఇవి కుర్చీలు. (గోడ పక్కన) इवि कुर्चीलु। (गोड पक्कन)
ivi kurcīlu (gōḍa pakkana)

Model (vii) ఏది కుర్చీ? (గదిలో) ఏ కుర్చీ గదిలో ఉంది.
एदि कुर्ची? (गदिलो) ए कुर्ची गदिलो उंदि।
ēdi kurcī? (gadilō) ē kurcī gadilō uMdi?

1. ఏవి బల్లలు? (గోడ దగ్గర) एवि बल्ललु? (गोड दग्गर)
ēvi ballalu? (gōḍa daggara)
2. ఏది పుస్తకం? (గడియారం పక్కన) एदि पुस्तकं? (गडियारं पक्कन)
ēdi pustakaM? (gaḍiyāraM pakkana)
3. ఏవి కాయితాలు? (పుస్తకం కింద) एवि कायितालु? (पुस्तकं किंद)
ēvi kāyitālu? (pustakaM kiMda)

Model (viii) కుర్చీలు ఎక్కడ వున్నాయి? (ఆ గదిలో - ఈ గదిలో)
कुर्चीलु ऎक्कड उन्नायि? (आ गदिलो - ई गदिलो)
kurcīlu ekkaḍa unnāyi? (ā gadilō - ī gadilō)

కొన్ని ఆ గదిలో ఉన్నాయి. కొన్ని ఈ గదిలో ఉన్నాయి.
कोन्नि आ गदिलो उन्नायि। कोन्नि ई गदिलो उन्नायि।
konni ā gadilō unnāyi. konni ī gadilō unnāyi.

1. కలాలు ఎక్కడ ఉన్నాయి? (పెట్టెలో - పెట్టెమీద)
कलालु ऎक्कड उन्नायि। (पॆट्टॆलो - पॆट्टॆमीद)
kalālu ekkaḍa unnāyi? (peṭṭelō - peṭṭe mīda)
2. పుస్తకాలు ఎక్కడ ఉన్నాయి? (బల్లమీద - బల్ల దగ్గర)
पुस्तकालु ऎक्कड उन्नायि? (बल्लमीद - बल्ल दग्गर)
pustakālu ekkaḍa unnāyi? (balla mīda - balla daggara)

Model (ix) కుర్చీలు ఎక్కడ ఉన్నాయి? (ఆ గదిలో - ఈ గదిలో)
कुर्चीलु ऎक्कड उन्नायि? (आ गदिलो - ई गदिलो)
kurcīlu ekkaḍa unnāyi? (ā gadilō - ī gadilō)

కొన్ని కుర్చీలు ఆ గదిలో ఉన్నాయి. కొన్ని కుర్చీలు ఈ గదిలో ఉన్నాయి.
कोन्नि कुर्चीलु आ गदिलो उन्नायि। कोन्नि कुर्चीलु ई गदिलो उन्नायि।
konni kurcīlu ā gadilō unnāyi; konni kurcīlu ī gadilō unnāyi.

1. కలాలు ఎక్కడ ఉన్నాయి? (గడియారం పక్కన - పెట్టె దగ్గర)
कलालु ऎक्कड उन्नायि? (गडियारं पक्कन - पॆट्टॆ दग्गर)
kalālu ekkaḍa unnāyi? (gaḍiyāraM pakkana - peṭṭe daggara)

2. పుస్తకాలు ఎక్కడ ఉన్నాయి? (బల్లకింద - బల్లమీద)
पुस्तकालु ऎक्कड उन्नायि? (बल्लकिंद - बल्लमीद)
pustakālu ekkaḍa unnāyi? (balla kiMda - balla mīda)

c. Transformation drill

Model (i) గదిలో కుక్క ఉంది. | గదిలో కుక్కలు ఉన్నాయి.
गदिलो कुक्क उंदि। | गदिलो कुक्कलु उन्नायि।
gadilō kukka uMdi. | *gadilō kukkalu unnāyi.*

1. పెట్టెలో ఫోటో ఉంది. पॆट्टॆलो फोटो उंदि।
peṭṭelō fōṭō uMdi.

2. బల్ల కింద పుస్తకం ఉంది. बल्ल किंद पुस्तकं उंदि।
balla kiMda pustakaM uMdi.

3. పుస్తకం మీద కలం ఉంది. पुस्तकं मीद कलं उंदि।
pustakaM mīda kalaM uMdi.

Model (ii) గదిలో కుక్క ఉంది. | గదిలో కుక్క లేదు.
गदिलो कुक्क उंदि। | गदिलो कुक्क लेदु।
gadilō kukka uMdi. | *gadilō kukka lēdu.*

1. పెట్టెలో ఫోటో ఉంది. पॆट्टॆलो फोटो उंदि।
peṭṭelō fōṭō uMdi.

2. బల్ల కింద పుస్తకం ఉంది. बल्ल किंद पुस्तकं उंदि।
balla kiMda pustakaM uMdi.

3. పుస్తకం పక్కన కలం ఉంది. पुस्तकं पक्कन कलं उंदि।
pustakaM pakkana kalaM uMdi.

Model (iii) కలాలు పెట్టెలో ఉన్నాయి. కలాలు పెట్టెలో లేవు.
कलालु पेट्टेलो उन्नायि। कलालु पेट्टेलो लेवु।
kalālu peṭṭelō unnāyi. *kalālu peṭṭelō lēvu.*

1. నా పుస్తకాలు బల్ల మీద ఉన్నాయి. ना पुस्तकालु बल्ल मीद उन्नायि।
nā pustakālu balla mīda unnāyi.

2. తలుపు దగ్గర రెండు కుక్కలు ఉన్నాయి. तलुपु दग्गर रेंडु कुक्कलु उन्नायि।
talupu daggara reMḍu kukkalu unnāyi.

3. పెట్టె కింద కాయితాలు ఉన్నాయి. पेट्टे किंद कायितालु उन्नायि।
peṭṭe kiMda kāyitālu unnāyi.

Model (iv) ఇవి ఎన్ని కలాలు? इवि ऐन्नि कलालु? *ivi enni kalālu?*
ఈ కలాలు ఎన్ని? ई कलालु ऐन्नि? *ī kalālu enni?*

1. ఇవి ఎన్ని పుస్తకాలు? इवि ऐन्नि पुस्तकालु। *ivi enni pustakālu?*
2. ఇవి ఎన్ని కుక్కలు? इवि ऐन्नि कुक्कलु? *ivi enni kukkalu?*
3. అవి ఎన్ని ఫోటోలు? अवि ऐन्नि फोटोलु? *avi enni fōṭōlu?*

Model (v) నువ్వు రెండు కవర్లు తీసుకురా. नुव्वु रेंडु कवर्लु तीसुकुरा।
nuvvu reMḍu kavarlu tīsukurā.
మీరు రెండు కవర్లు తీసుకురాండి. मीरु रेंडु कवर्लु तीसुकुरांडि।
mīru reMḍu kavarlu tīsukurāMḍi.

1. నువ్వు ఈ కుర్చీలో కూర్చో.
नुव्वु ई कुर्चीलो कूर्चो।
nuvvu ī kurcīlō kūrcō.

2. నువ్వు ఈ కవరు తీసుకో.
नुव्वु ई कवरु तीसुको।
nuvvu ī kavaru tīsukō.

3. నువ్వు నీ పేరు చెప్పు.
नुव्वु नी पेरु चेप्पु।
nuvvu nī pēru ceppu.

4. ఆ బల్ల మీద చూడు.
आ बल्ल मीद चूडु।
ā balla mīda cūḍu.

EXERCISES

a. produce at least 20 sentences from the following table suitably changing the number of the nouns given in the third column.

ఇది	इदि	ఒక	ओक	పుస్తకం	पुस्तकं
idi		*oka*		*pustakaM*	
అది	अदि	రెండు	रेंड्डु	కలం	कलं
adi		*reMḍu*		*kalaM*	
ఇవి	इवि	పదమూడు	पदमूड्डु	కుర్చీ	कुर्ची
ivi		*padamūḍu*		*kurcī*	
అవి	अवि	తొమ్మిది	तोम्मिदि	తలుపు	तलुपु
avi		*tommidi*		*talupu*	

b. Write Telugu forms for the following numerals.

07__________ 11__________ 15__________ 8

14__________ 10__________ 3__________ 1

c. Produce at least 16 sentences from the following table.

గడియారం	गडियारं	బల్లమీద	बल्ल मीद	లేదు	लेद्दु
gaḍiyāraM		*balla mīda*		*lēdu*	
		గదిలో	गदिलो	లేవు	लेवु
		gadilō		*lēvu*	
కలాలు	कलालु	పుస్తకం పక్కన	पुस्तकं पक्कन	ఉంది	उंदि
kalālu		*pustakaM pakkana*		*uMdi*	
		బల్ల కింద	बल्ल किंद	ఉన్నాయి	उन्नायि
		balla kiMda		*unnāyi*	

d. Change the following sentences as shown in the model.

Model	నువ్వు రా!	नुव्वु रा!	*nuvvu rā!*
	మీరు రాండి!	मीरु रांडि!	*mīru rāMḍi!*
1.	నువ్వు లెక్కపెట్టు.	नुव्वु लेक्कपेट्टु।	*nuvvu lekkapeṭṭu.*
2.	నువ్వు చూడు.	नुव्वु चूडु।	*nuvvu cūḍu.*
3.	నువ్వు ఆ గదిలో కూర్చో.	नुव्वु आ गदिलो कूर्चो	*nuvvu ā gadilō kūrcō.*
4.	నువ్వు నీ పేరు చెప్పు.	नुव्वु नी पेरु चेप्पु।	*nuvvu nī pēru ceppu.*

e. Answer the following questions as shown in the model.

Model (i) ఆ పుస్తకాలు బల్ల మీద ఉన్నాయా? (గదిలో)
आ पुस्तकालु बल्ल मीद उन्नाया? (गदिलो)
ā pustakālu balla mīda unnāyā? (gadilō)
ఆ పుస్తకాలు అన్నీ బల్లమీద లేవు. కొన్ని బల్లమీద ఉన్నాయి
కొన్ని గదిలో ఉన్నాయి.
आ पुस्तकालु अन्नी बल्ल मीद लेवु। कोन्नि बल्ल मीद उन्नायि।
कोन्नि गदिलो उन्नायि।
ā pustakālu annī balla mīda lēvu.
konni balla mīda unnāyi. konni gadilō unnāyi.

1. ఆ కలాలు పెట్టెలో ఉన్నాయా? (పెట్టె మీద)
   आ कलालु पेट्टेलो उन्नाया? (पेट्टे मीद)
   ā kalālu peṭṭelō unnāyā? (peṭṭe mīda)
2. ఈ కుర్చీలు గదిలో ఉన్నాయా? (ఆ గోడ దగ్గర)
   ई कुर्चीलु गदिलो उन्नाया? (आ गोड दग्गर)
   ī kurcīlu gadilō unnāyā? (ā gōḍa daggara)
3. ఈ కాయితాలు పుస్తకం కింద ఉన్నాయా? (పుస్తకం మీద)
   ई कायितालु पुस्तकं किंद उन्नाया? (पुस्तकं मीद)
   ī kāyitālu pustakaM kiMda unnāyā? (pustakaM mīda)

Model (ii)	నా పుస్తకం ఎక్కడుంది?(బల్ల మీద)	బల్లమీద ఉంది; చూడు!
	ना पुस्तकं ऐक्कडुंदि? (बल्ल मीद)	बल्ल मीद उंदि; चूडु!
	nā pustakaM ekkaḍuMdi? (balla mīda)	*balla mīda uMdī; cūḍu!*

1. అతని కలం ఎక్కడుంది? (పెట్టెలో)

   अतनि कलं ऎक्कडुंदि? (पॆट्टॆलो)

   atani kalaM ekkaḍuMdi? (peṭṭelō)

2. కుర్చీ ఎక్కడుంది? (గోడ దగ్గర)

   कुर्ची ऎक्कडुंदि? (गोड दग्गर)

   kurcī ekkaḍuMdi? (gōḍa daggara)

3. మా పుస్తకాలు ఎక్కడున్నాయి? (బల్లమీద)

   मा पुस्तकालु ऎक्कडुन्नायि? (बल्ल मीद)

   mā pustakālu ekkaḍunnāyi? (ballamīda)

4. పెట్టెలు ఎక్కడున్నాయి? (బల్ల కింద)

   पॆट्टॆलु ऎक्कडुन्नायि? (बल्ल मीद)

   peṭṭelu ekkaḍunnāyi? (balla kiMda)

VOCABULARY

మొత్తం	मॊत्तं	total	ఎన్ని	ऎन्नि	how many
mottaM			*enni*		
ఇవి	इवि	these (pro.)	ఇంకొక	इंकॊक	one more
ivi			*iMkoka*		
ఈ	ई	this; these	ఏ	ए	which (pro.)
ī		(dem. adj.)	*ē*		
లో	लो	locative case marker 'in' (sec 4.5)	ఐదు	ऐदु	five
lō			*aidu*		
రెండు	रॆंडु	two	అన్నీ	अन्नी	all of them
reMḍu			*annī*		
ఒక	ऒक	one (adj.)	లేవు	लेवु	neg.of ఉన్నాయి
oka			*lēvu*		
మూడు	मूडु	three	కొన్ని	कॊन्नि	some of them
mūḍu			*konni*		(neut.)
ఎక్కడ	ऎक्कड	where	కింద	किंद	under; below;
ekkaḍa			*kiMda*		beneath
ఉన్నాయి	उन्नायि	they (neut.)	లెక్కపెట్టు	लॆक्कपॆट्टु	count (v)

unnāyi		are/were	*lekkapeṭṭu*		
అవి *avi*	अवि	those (pro.)	ఒకటి *okaṭi*	ओकटि	one (pro.)
ఆ *ā*	आ	that; those	ఆరు *āru*	आरु	six
దగ్గర *daggara*	दग्गर	at' near	ఏడు *ēḍu*	एड्डु	seven
ఏవి *ēvi*	एवि	which (pl. pro.)	ఎనిమిది *enimidi*	ऐनिमिदि	eight
చూడు *cūḍu*	चूड्डु	see! look!	తొమ్మిది *tommidi*	तोम्मिदि	nine
నాలుగు *nālugu*	नालुगु	four	పది *padi*	पदि	ten
పెట్టె *peṭṭe*	पेट्टे	box	పదకొండు *padakoMḍu*	पदकोंड्डु	eleven
మీద *mīda*	मीद	on; upon	పన్నెండు *panneMḍu*	पन्नेंड्डु	twelve
పదమూడు *padamūḍu*	पदमूड्डु	thirteen	ఉంది *uMdi*	उंदि	it is / was
పధ్నాలుగు *padhnālugu*	पद्‌नालुगु	fourteen	లేదు *lēdu*	लेद्दु	neg.of ఉంది
పదిహేను *padihēnu*	पदिहेनु	fifteen	పక్కన *pakkana*	पक्कन	by the side of

GRAMMAR NOTES

4.1. In this lesson the plural number suffix -లు -*lu* is introduced. The plural suffix is obligatorily added to a noun base to make it plural. Expect a few noun bases which are inherently plural, all the noun bases in Telugu express singularity. In other words, no suffix is requires when the noun bases are used in singular number.

గోడ	गोड	*gōḍa*	'wall'
గోడలు	गोडलु	*gōḍalu*	'walls'
కిటికీ	किटिकी	*kiṭikī*	'window'
కిటికీలు	किटिकीलु	*kiṭikīlu*	'windows'
తలుపు	तलुपु	*talupu*	'door'
తలుపులు	तलुपुलु	*talupulu*	'doors'
ఫోటో	फोटो	*fōṭō*	'photograph'
ఫోటోలు	फोटोलु	*fōṭōlu*	'photographs'

4.1.1. The plural suffix is obligatory when the noun is preceded by a numeral adjective other than ఒక ओक *oka* 'one'

ఒక కుక్క.	ओक कुक्क।	*oka kukka.*	'one dog.'
రెండు తలుపులు.	रेंड्डु तलुपुलु।	*reMḍu talupulu.*	'two doors'
మూడు కుర్చీలు.	मूड्डु कुर्चीलु।	*mūḍu kurcīlu.*	'three chairs'
నాలుగు కిటికీలు.	नालुगु किटिकीलु।	*nālugu kiṭikīlu.*	'four windows'
ఆరు బల్లలు.	आरु बल्ललु।	*āru ballalu.*	'six tables/benches'

4.2. The noun bases ending in అం अं *aM* change their final అం अं *aM* when the plural suffix –లు –लु *-lu* is added.

కలం + లు → కలాలు 'pens'
कलं + लु → कलालु
kalaM + lu → *kalālu*

పుస్తకం + లు → పుస్తకాలు 'books'
पुस्तकं + लु → पुस्तकालु
pustakaM + lu → *pustakālu*

4.3. The third person neuter gender forms - both affirmative and negative - of the existential verb meaning 'to exist; to be; to be available' are introduced in this lesson.

ఉంది	उंदि	*uMdi*	'It is; It exists'
ఉన్నాయి	उन्नाइ	*unnāyi*	'They (neut.) are; They (neut.) exist' (plural of *uMdi)*
లేదు	लेदु	*lēdu*	'It is not (there), it does not exist' (negative of *uMdi)*

లేవు	लेवु	*lēvu*	'They (neut.) are not (there): they (neut.) do not exist' (negative of *unnāyi* and plural of *lēdu)*

4.4. The following interrogative words (1.3) are introduced in this lesson.

4.4.1. ఎక్కడ ऐक्कड *ekkaḍa* 'where' is an interrogative place adverb.

కుక్క ఎక్కడ ఉంది? 'Where is the dog?'
कुक्क ऐक्कड उंदि?
kukka ekkaḍa uMdi?

4.4.2. ఎన్ని ऐन्नि *enni* 'how many' is an interrogative count neuter pronoun and adjective used in questions to elicit the number of the objects (countable neuter nouns). It can be used as a predicate also. Since it is a neuter pronoun it cannot be used with human nouns.

అవి ఎన్ని కలాలు? 'How many pens are they?'
अवि ऐन्नि कलालु?
avi enni kalālu?
ఆ కలాలు ఎన్ని? 'How many pens are they?'
आ कलालु ऐन्नि?
ā kalālu enni?
అవి ఎన్ని కుక్కలు? 'How many dogs are they?'
अवि ऐन्नि कुक्कलु?
avi enni kukkalu?
ఆ కుక్కలు ఎన్ని? 'How many dogs are they?'
आ कुक्कलु ऐन्नि?
ā kukkalu enni?

4.4.3. ఏవి एवि *ēvi* 'Which ones' is the neuter interrogative plural pronoun. The corresponding singular one is ఏది एदि *ēdi* 'which one' (1.3.).

ఏవి నీ కలాలు? 'Which ones are your pens?'
एवि नी कलालु?
ēvi nī kalālu?

4.5. The locative case is introduced in this lesson. లో -लो *lō* is the locative case suffix.

కలం పెట్టెలో ఉంది.	'The pen is in the box.'
कलं पेट्टेलो उंदि।	
kalaM peṭṭelō uMdi.	
నువ్వు ఆ కుర్చీలో కూర్చో.	'Sit in that chair.'
नुव्वु आ कुर्चीलो कूर्चो।	
nuvvu ā kurcīlō kūrcō.	

4.6. The following post-positions are used as locative case markers. Post-positions are word like elements which function as case markers.

మీద मीद *mīda*	'on; upon'
కలం బల్ల మీద ఉంది.	'The pen is on the table.'
कलं बल्ल मीद उंदि।	
kalaM balla mīda uMdi.	
కింద किंद *kiMda*	'under; beneath, below'
పెట్టె బల్ల కింద ఉంది.	'The pen is beneath the table.'
पेट्टे बल्ल किंद उंदि।	
peṭṭe balla kiMda uMdi.	
దగ్గర दग्गर *daggara*	'at, near'
కుక్క బల్ల దగ్గర ఉంది.	'The dog is at the table.'
कुक्क बल्ल दग्गर उंदि।	
kukka balla daggara uMdi.	
పక్కన पक्कन *pakkana*	'by the side of'
పిల్లి గోడ పక్కన ఉంది.	'The cat is by the side of the wall.'
पिल्लि गोड पक्कन उंदि।	
pilli gōḍa pakkana uMdi.	

4.7. అవి अवि *avi* 'those (ones)' and ఇవి इवि *ivi* 'these (ones)' are the third person neuter plural pronouns. The former refers to the remote objects and the latter to the proximate ones. అది अदि *adi* 'that (one)' and ఇది इदि *idi* 'this (one)'

are the corresponding singular pronouns, and ఏవి एवि *ēvi* 'which (ones)' is the corresponding interrogative pronoun.

	3rd per.neut.sg.	**3rd per.neut.pl.**
Remote	అది अदि *adi* 'that (one)'	అవి अवि *avi* 'those (ones)'
Proximate	ఇది इदि *idi* 'this (one)'	ఇవి इवि *ivi* 'these (ones)'
Interrogative	ఏది एदि *ēdi* 'which (one)'	ఏవి एवि *ēvi* 'which (ones)'

అది గడియారం. 'That is a clock' అవి గడియారాలు 'Those are clocks'
अदि गडियारं। अवि गडियारालु।
adi gaḍiyāraM. avi gaḍiyārālu

ఇది కలం. 'This is a pen' ఇవి కలాలు. 'These are pens'
इदि कलं। इवि कलालु।
idi kalaM. *ivi kalālu.*

ఏది నీ పుస్తకం? ఏవి నీ పుస్తకాలు?
एदि नी पुस्तकं? एवि नी पुस्तकालु?
ēdi nī pustakaM? *ēvi nī pustakālu?*

4.8. ఆ आ *ā* 'that/those (ones)' and ఈ ई *ī* 'this/these (ones)' are the demonstrative adjectives. The former indicates remote objects and the latter indicates the proximate objects. The corresponding interrogative adjective is ఏ ए *ē* 'which'. These adjectives do not show any number distinction, as no adjectives in Telugu show any number distinction. (Nor they show gender distinction either.)

ఆ కలం ; ఆ కలాలు. 'that pen' ; 'those pens'
आ कलं ; आ कलालु।
ā kalaM ; ā kalālu.

ఈ తలుపు ; ఈ తలుపులు. 'this door' ; 'these doors'
ई तलुपु ; ई तलुपुलु।
ī talupu ; ī talupulu.

ఏ కుర్చీ ; ఏ కుర్చీలు. 'which chair' ; 'which chairs'
ए कुर्ची ; ए कुर्चीलु।
ē kurcī ; ē kurcīlu.

4.9. Numerals from one to twelve are also introduced in this lesson.

4.10. Notice that there is no change in the form of a numeral whether it is used as a numeral adjective or a numeral pronoun except in the case of the numeral 'one'. In the case of numeral 'one' the numeral adjective is and the numeral pronoun is.

ఒక ओक	*oka*	'One' (num. adj)	ఒక ఇల్లు ओक इल्लु।	*oka illu*	'One house'
ఒకటి ओकटि	*okaṭi*	'One' (num. pro.)	అది ఒకటి अदि ओकटि	*adi okaṭi*	'That is one'

The numerals other than 'one' can be used as numeral adjectives and numeral pronouns as well, without any change.

రెండు కలాలు.	रेंडु कलालु।	*reMḍu kalālu*	'Two pens.'
అవి రెండు.	अवि रेंडु	*avi reMḍu*	'Those are two.'
మూడు కుక్కలు.	मूडु कुक्कलु।	*mūḍu kukkalu*	'Three dogs.'
అవి మూడు.	अवि मूडु।	*avi mūḍu.*	'Those are three.'
పది కుర్చీలు.	पदि कुर्चीलु।	*padi kurcīlu*	'Ten chairs.'
అవి పది.	अवि पदि।	*avi padi*	'Those are ten.'

4.11. ఏమిటి एमिटि *ēmiṭi* 'What' can go with singular pronouns and plural pronouns as well.

అది ఏమిటి? *adi ēmiṭi?* अदि एमिटि? 'What is that?'	అవి ఏమిటి? *avi ēmiṭi?* अवि एमिटि? 'What are they?'

4.12. కొన్ని कोन्नि *konni* 'some' is a neuter indefinite count pronoun(4.4.2). This can also be used as an adjective. (ie. neuter indefinite count pronominal adjective.)

కొన్ని బల్ల మీద ఉన్నాయి. कोन्नि बल्ल मीद उन्नायि।	*konni balla mīda unnāyi.* 'Some are on the table.'
కొన్ని కలాలు పెట్టెలో ఉన్నాయి. कोन्नि कलालु पेट्टेलो उन्नायि।	*konni kalālu peṭṭelo unnāyi.* 'Some pens are in the box.'

4.13. అన్నీ अन्नी *annī* 'all' is a neuter count pronominal.

పుస్తకాలు అన్నీ బల్ల మీద లేవు.	*pustakālu annī balla mīda lēvu.*
पुस्तकालु अन्नी बल्ल मीद लेवु।	'All the books are not on the table.'

4.14. Notice the use of the elliptical sentences such as:

బల్ల మీద ఇంకొక కలం ఉంది.	*balla mīda iMkoka kalaM uMdi.*
बल्ल मीद इंकोक कलं उंदि	'There is another pen on the table.'
ఏ బల్ల మీద?	*ē balla mīda?*
ए बल्ल मीद?	'On which table?'
ఈ బల్ల మీద.	*ī balla mīda.*
ई बल्ल मीद।	'On this table.'
నా పుస్తకం బల్ల మీద లేదు.	*nā pustakaM balla mīda lēdu;*
బల్ల కింద ఉంది.	*balla kiMda uMdi.*
ना पुस्तकं बल्ल मीद लेदु।	'My book is not on the table;
बल्ल किंद उंदि।	(It is) beneath the table.'

4.15. Telugu script-4

In this lesson the conjunct consonant symbols are introduced. Conjunct consonants are consonant-consonant combinations. Secondary symbol(s) of the non-inital consonant(s) of a conjuct consonant is/are written beneath the primary symbol of the initial consonant.

{CONJUNCT CONSONANT SYMBOL} → {PRIMARY SYMBOL OF THE INITIAL CONSONANT} + {SECONDARY SYMBOLS(S) OF THE SUBSEQUENT CONSONANT(S)}

4.15.1. Secondary symbols of the consonants.

In the following chart the symbols in boxes are the primary symbols and ones that one adjecent are the respective secondary symbols.

క ్క	ఖ ్ఖ	గ ్గ	ఘ ్ఘ	ఙ ్ఙ
చ ్చ	ఛ ్ఛ	జ ్జ	ఝ ్ఝ	ఞ ్ఞ
ట ్ట	ఠ ్ఠ	డ ్డ	ఢ ్ఢ	ణ ్ణ
త ్త	థ ్థ	ద ్ద	ధ ్ధ	న ్న
ప ్ప	ఫ ్ఫ	బ ్బ	భ ్భ	మ ్మ
య ్య	్ర ర	ల ్ల	ళ ్ళ	వ ్వ
శ ్శ	ష ్ష	స ్స	హ ్హ	క్ష ్క్ష

From the above chart it can be seen that some of the secondary symbols are similar in shape to that of the corresponding primary symbols. Some are totally different and some are slightly different. Considering this feature the secondary symbols of the consonants can be divided into three groups, viz. Secondary symbols with no change, total change and slight change.

4.15.1.1. Secondary symbols with no change.

The consonant symbols which do not have *talakaṭṭu.* (The tick mark ✓on the top of the body except ట and ల are also used as the secondary symbols without any change. They are as follows.

ఖ ఙ జ ఞ ణ బ

4.15.1.2. Secondary symbols with total change.

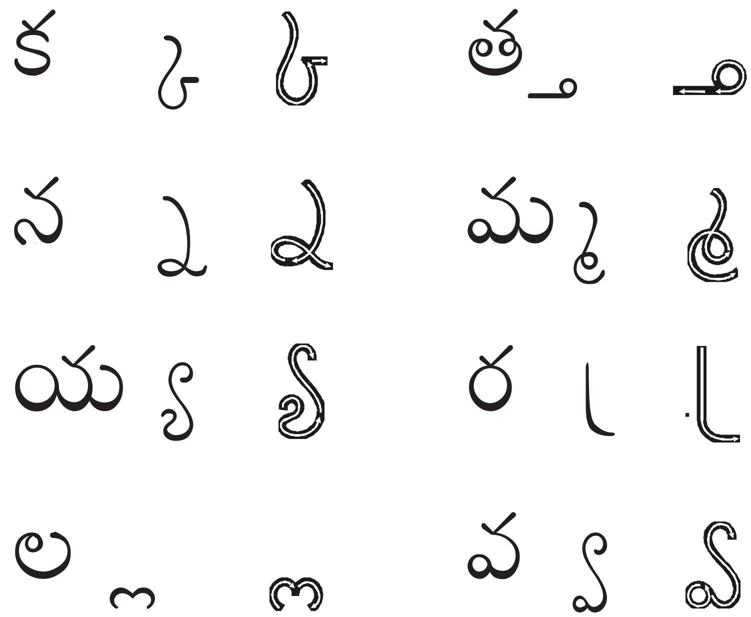

4.15.1.3. Secondary symbols with slight change.

The consonant symbols which are not included in the above two groups fall into this category. The difference between the primary symbols and the secondary symbols of this category is that the secondary symbols of this category do not have the *talakaṭṭu.* That is, the primary symbols of this category can be changed into the secondary symbols by removing their *talakaṭṭu.* The primary symbols are in boxes and the ones that are adjecent are the respective secondary symbols.

గ ్గ	ఘ ్ఘ	చ ్చ	ఛ ్ఛ	ఝ ్ఝ	ట ్ట	ఠ ్ఠ
డ ్డ	ఢ ్ఢ	థ ్థ	ద ్ద	ధ ్ధ	ప ్ప	ఫ ్ఫ
భ ్భ	శ ్శ	ష ్ష	స ్స	హ ్హ	ళ ్ళ	క్ష ్క్ష

4.15.2. Write the corresponding primary symbols for the following secondary symbols.